Ankenævnet *for* Forsikring

Den 26. september 2018 blev i sag nr. 91871:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Danica Pensionsforsikring A/S
Postboks 100
0900 København V

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har forsikring med dækning ved tab af erhvervsevne. I stævning vedlagt klageskema af 25/1 2018 har klagerens advokat bl.a. oplyst:

> **"PÅSTAND:**
> Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgers generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang, og at sagsøgte tilpligtes at genoptage udbetalingerne fra 1. august 2017 med tillæg af renter samt give præmiefritagelse.
>
> **SAGSFREMSTILLING:**
> Denne sag er en forsikringssag og drejer sig om fortsat udbetaling af en tegnet erhvervsevnetabsforsikring hos SEB Pension.
>
> Sagen udspringer af en arbejdsskade tilbage i [1990'erne], hvor [klageren] var udsat for en trafikulykke under sit arbejde som …. Den lastbil, han var chauffør i, væltede om på højre side, hvorved [klageren] pådrog sig en forvridning af nakken, sår i panden og brud på venstre kno, ligesom højre kraveben gik af led.
>
> [Klageren] forsøgte at genoptage sit arbejde, men det var ikke muligt, og han blev afskediget. [Klageren]blev herefter tilkendt mellemste førtidspension den 31. oktober 1995.
>
> Arbejdsskadestyrelsen vurderede den 30. juli 1999, at [klageren] havde et varigt men på 20 procent som følge af ulykken (Bilag 1). Arbejdsskadestyrelsen lagde vægt på, at [klageren] havde ryg- og nakkesmerter, samt at han siden ulykken har haft kognitive gener i form af svimmelhed, koncentration- og hukommelsesbesvær - foreneligt med et postkommotionelt syndrom.

Den 30. november 1999 traf Arbejdsskadestyrelsen afgørelse om, at [klagerens] erhvervsevnetab udgjorde 65%. (**Bilag 2**)

Som grundlag for afgørelsen lå blandt andet speciallægeerklæring af 4. juni 1994 udarbejdet af neuromediciner … (**Bilag 3**), neuropsykologisk undersøgelse af 3. oktober 1998 (**Bilag 4**) samt speciallægeerklæring udarbejdet af neurokirurg … den 11. oktober 1998 (**Bilag 5**).

SEB Pension har løbende siden juli 1995 hver måned udbetalt fra en forsikring mod tab af erhvervsevne. For at opnå ret til ydelsen er det en betingelse, at forsikringstagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3.

Forsikringen var oprindelig tegnet hos Codan (**Bilag 6**), men er senere overgået til [SEB Pension].

I januar 2017 udgjorde den månedlige udbetaling kr. 16.788 (**Bilag 7**), hvilket årligt - ifølge dækningsoversigten for 2017 - svarer til 201.456 (**Bilag 8**).

[SEB] fremsendte i maj 2017 et skema til opfølgning på [klagerens] sag (**Bilag 9**).

[Klageren] valgte at sende et brev som svar (**Bilag 10**). Brevet er ved en fejl stilet til Codan, men sendt til SEB Pension.

I brevet forklarer [klageren], at han arbejder 2 aftener om ugen i vinterhalvåret, hvor han underviser i … på [virksomhed 1] og [virksomhed 2]. Der er tale om 2 gange 3 moduler og samlet 4,5 timer om ugen.

Af [klagerens] årsopgørelse fra 2016 fremgår, at han har haft en indtægt på kr. 38.080, hvilket er lønnen for undervisningsarbejdet [i virksomhederne]. (**Bilag 11**).

[Klageren] oplyser endvidere i brevet, at han ikke rent helbredsmæssigt oplever bedring, men at han et eller andet sted er blevet bedre til at leve med sine begrænsninger.

Efter modtagelsen af dette brev (Bilag 10) ringede en sagsbehandler fra SEB [klageren] op, og samtalen er optaget. Sagsøgte **OPFORDRES (1**) til at sørge for, at der foretages en afskrift af samtalen i fuldt omfang, og at denne fremlægges.

Under samtalen forklarer [klageren] blandt andet, at han i forbindelse med sin egen behandling har taget en uddannelse som [alternativ behandler]. Han har i den forbindelse også fået et CVR-nummer i 2017, men har alene behandlet venner og bekendte og kun nogle få stykker om måneden. Han har alene fået et CVR-nummer for at have helt rene linjer.

Efter telefonsamtalen skrev SEB, at oplysningerne om hans uddannelse som [alternativ behandler] og registrering i CVR-registeret var en væsentlig ændring, og at de derfor havde behov for at revurdere hans situation. De bad derefter [klageren] om at udfylde dels et skema om opfølgning på tab af erhvervsevne (**bilag 13**) og dels et skema om funktionsevnen i hverdagen (**Bilag 14**).

Uddannelsen som [alternativ behandler] har [klageren] taget ved …, [skole], og … har den 10. juli 2017 lavet en udtalelse omkring [klagerens] forløb og gavnlige effekt af [alternativ behandling] (**Bilag 15**).

Den 11. juli 2017 modtog [klageren] et brev fra [advokatfirma], hvori han beskyldes for at have udvist svig (**Bilag 16**). SEB Pension stopper med virkning fra 1. juli 2017 udbetaling af forsikringsydelsen, idet selskabet er af den opfattelse, at [klageren] har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af sin erhvervsevnenedsættelse.

Selskabet henviser til, at [klageren]i henhold til seneste bevillingsbrev fra 4. maj 2014 har fået besked på, at kontakte SEB Pension, hvis hans erhvervsevne forbedres.

Det viser sig, at SEB Pension i en periode i januar 2017 samt april og maj 2017 har overvåget [klageren]. (**Bilag 17-19.**)

Sagsøgte **OPFORDRES (2**) til at oplyse, om det er almindelig kutyme, at de overvåger deres forsikringstagere. Overvågningen iværksættes således lang tid forud for funktionsskemaerne og samtalerne i telefonen i maj måned 2017.

[Klageren] kontakter herefter advokat og efter modtagelse og gennemgang af videomateriale, fremsender sagsøgers advokat brev af 22. oktober 2017, hvori det afvises, at der foreligger svig i sagen (**Bilag 20**).

[Klageren] er på ingen måde enig i det billede, som SEB forsøger at tegne af hans aktivitetsniveau.

Overvågningen i foråret er foregået på et tidspunkt, hvor [klageren] lige er flyttet ind i et andet hus, og der er derfor en lang række praktiske gøremål, som han er nødt til at håndtere. Han har taget lidt ad gangen og i roligt tempo.

Herudover er der det særlige i den periode, at [klageren]har to hold af 4-5 kursister oppe i en praktisk … prøve (…). Det var en hård omgang for [klageren], og det havde ikke været den oprindelige plan - men han gik med til det for at få det afviklet.

Overvågningsmaterialet fra januar og april 2017 dokumenterer også et helt andet og lavere aktivitetsniveau, medens maj måned 2017 var helt usædvanlig for [klageren].

SEB fastholder, at [klageren] har afgivet urigtige oplysninger, og at [klageren]efter sagsøgtes opfattelse kan varetage et arbejde på mere end 1/3 af en fuldtidsstilling (Bilag 21).

ANBRINGENDER:
Til støtte for den nedlagte påstand gøres følgende gældende:

I denne sag har sagsøgte udbetalt sagsøger ydelse for tab af erhvervsevne siden [i midten af 1990'erne]. Det er et meget langt tidsforløb og afgørende for vurderingen af, om [klagerens] erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang, er ikke [klagerens] aktivitetsniveau en enkelt uge eller to. Afgørende er, om hans erhvervsevne generelt vurderes som varigt nedsat i dækningsberettigende omfang.

[Klagerens] helbredsmæssige situation er på ingen måde bedret gennem årene. Han er tilkendt pension tilbage i 1995, og SEB har løbende udbetalt ham ydelser i henhold til den tegnede forsikring.

Det er herefter SEB, der har bevisbyrden for, at [klagerens] erhvervsevne ikke længere er nedsat i dækningsberettigende omfang.

Det er grundlæggende et spørgsmål af lægefaglig karakter, om [klagerens] helbredsmæssige situation er ændret i positiv retning, så han må antages at kunne arbejde i et omfang, der generelt betyder, at han er i stand til at tjene mere end 50% af, hvad der er sædvanligt at tjene for en ufaglært mand på hans alder i …. (Højesteretsdom af 24. april 201 7)

Når der er tale om en smertetilstand, er det ikke usædvanligt, at der er variation i generne i løbet af en dag eller fra dag til dag, eller for kortere eller længere perioder af gangen.

Det er tillige en lægelig vurdering, om der er kontraindikationer for, at [klageren] rent faktisk kan foretage sig de ting, han ses foretage sig på overvågningsmaterialet.

Med de skader [klageren] har, er der ikke grundlag for at antage, at han ikke skulle kunne gå på en stige, ligge på knæ, etc. - At [klageren] svarer, som han gør, skyldes alene, at han kun kan svare enten ja og nej, ud fra den måde skemaet er bygget op på.

Han skriver jo netop, at det helt afhænger af, hvordan han har det."

Hertil har selskabet i brev af 26/2 2018 til nævnetbl.a. gjort gældende:

"**1. PÅSTANDE:**
[Klagerens] klage skal ikke tages til følge. [Klageren] tilpligtes at anerkende, at SEB ophævelse af [klagerens] pensionsforsikringer med aftalenr. … og aftalenr. … med virkning fra 1. august 2017 er berettiget.

2. SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER
Nærværende sag omhandler spørgsmålet om, hvorvidt [klagerens] generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller mere, og hvorvidt [klageren] bevidst har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne til SEB, således at selskabet har været berettiget til at ophæve de to pensionsforsikringer med aftalenr. … og … med virkning fra 1. august

2.1 Forsikringsaftalerne
Ifølge forsikringsbetingelserne er [klageren] i henhold til aftalenr. … berettiget til udbetaling af invalideydelser og præmiefritagelse og i henhold til aftalenr. … berettiget til præmiefritagelse, såfremt hans generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller mere.

[Klageren] har i bilag 6 fremlagt policer samt forsikringsbetingelser fra Codan Liv. For fuldstændighedens skyld fremlægges som bilag A SEBs forsikringsbetingelser, som har afløst forsikringsbetingelserne fra Codan Liv. De for denne sag relevante forsikringsbetingelser er uændret i forhold til dem, der er fremlagt som bilag 6.

Af forsikringsbetingelserne, jf. bilag A og 6, fremgår definitionen af nedsættelse af den generelle erhvervsevne under '(Codan Liv's) Regulativ for præmiefritagelse og invalideydelser ':

'§ 1. Definition af invaliditet
Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyntagen til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.
…
§ 3. Dokumentation
Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder. SEB Pension kan forlange de oplysninger, det anser for nødvendige til bedømmelse heraf.' [Mine tilføjelser]

Definitionen af erhvervsevnenedsættelser i aftalenr. … har samme indhold, om end ikke helt identisk ordlyd.

[Klageren] har som forsikringstager (og i øvrigt som kravstiller) bevisbyrden for, at han opfylder forsikringsbetingelserne. Denne bevisbyrde vedvarer gennem hele forsikringens løbetid at påhvile Klageren], og han skal således til enhver tid kunne bevise, at han opfylder betingelserne for fortsat udbetaling af invalideydelser og præmiefritagelse, jf. § 3 i ovenstående citerede forsikringsbetingelser.

[Klageren] har modtaget månedlige erhvervsevnetabsydelser under aftalenr. … siden 1. juli 1995, mens han i samme periode er bevilget præmiefritagelse under både aftalenr. … og …. Den samlede værdi af bevilgede forsikringsydelser kan opgøres til kr. 4.823.580.

Bevillingen er sket som følge af, at [klageren] i 1993 var udsat for et færdselsuheld under sit arbejde som lastbilchauffør, hvor han fik en fraktur i venstre ankel og senere oplevede smerter i bl.a. nakke, hoved, ryg og hofte. SEB har løbende fortsat bevillingen af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse under forudsætning af, at [klagerens] generelle erhvervsevne ikke havde forbedret sig. [Klageren] er løbende blevet orienteret om, at han har pligt til at meddele SEB, såfremt hans erhvervsevne måtte blive forbedret, eller der måtte ske ændringer i hans førtidspension, jf. bl.a. følgende uddrag af SEBs seneste bevillingsbrev af 4. maj 2014, jf. bilag B:

'Hvis din erhvervsevne bliver forbedret inden, eller såfremt der sker ændring i den tilkendte mellemste førtidspension skal du omgående kontakte os.'

2.2 Oplysninger afgivet til SEB
Til brug for SEBs seneste vurdering af [klagerens] erhvervsevne SEB opfølgningsskema og funktionsskema til [klagerens] udfyldelse, jf. bilag 9. [Klageren] tilbagesendte brevet af 15. maj 2017, jf. bilag 10, hvori [klageren] bl.a. oplyser, at han i vinterhalvåret arbejder 4 1/2 time om ugen i [skole 1] og [skole 2] som underviser på …. Derudover oplyser [klageren], at han har brug for meget ro og hvile, samt at han får spændinger i hovedet og nakke samt voldsom tinnitus, hvis han ikke passer på. Dertil kommer smerterne i ryggen. Endvidere oplyser [klageren] heri, at eventuel udfyldelse af de fremsendte skemaer kunne ske om nødvendigt via hans advokat.

SEBs skadekonsulent kontaktede herefter [klagerens] telefonisk den 18. maj 2017. Lydfil af telefonsamtalen fremlægges som bilag C. Referat af samtalen fremlægges som bilag D. Det bemærkes, at [klagerens] opfordring (1) om fremlæggelse af en fuldstændig afskrift af telefonsamtalen ikke vil blive opfyldt, da lydfilen gengiver den fulde samtale.

Under telefonsamtalen oplyste [klageren] følgende omkring sin helbredstilstand samt sit funktions-og aktivitetsniveau (følgende punkter udgør en sammenfatning af oplysningerne):

- [Klageren] har et lille job som underviser [i skole 1] og [skole 2] i tre moduler 2 x om ugen. Underviser i teori angående …. om vinteren. Undervisningen omfatter 72 moduler med start efter efterårsferien og slutter i foråret (i marts). Underviser ikke i sommerhalvåret og har ikke undervist siden marts måned.'
- Han har som fritidsinteresse haft …, men måtte sige fra. Har prøvet, men måtte bakke ud efter et stykke tid.
- Han er sunket sammen i lænden og har 4 diskusprolapser, som til tider generer kraftigt.
- Han har tinnitus og spændinger i nakken, og det værste er disse smerter.
- Han er uddannet [som alternativ behandler] i november 2016, deltager i kurser inden for [alternativ behandling], udøver alene [alternativ behandling] på hobbyplan og er alene registreret som alternativ behandler på grund af skattemæssige forhold.
- Han bruger langt under 12 timer om ugen på [alternativ behandling] og reklamerer ikke med det.
- Han har 2-3 patienter om måneden som er bekendte. Han har ikke fået det bedre i dag siden tidligere, og hans arbejdsevne er ikke blevet bedre.
- Han slås med smerter og spændinger i nakke og hoved og er meget fraværende.
- Han kan ikke dyrke sport, men kan gå en tur.
- Han prøver at holde sig i gang i eget tempo - situationen er som den altid har været og der er ingen forandringer.
- Han laver lidt i haven og huset, men i meget lille stil. Han kan ikke lave mere i haven end tidligere, fx kan han plante en blomst.
- Hans arbejdsevne er ikke blevet bedre og han er langt fra at kunne arbejde 12 timer om ugen.'

Efter ovennævnte telefonsamtale fremsendte SEB brevet af 22. maj 2017, jf. bilag 12, hvori SEB oplyste, at SEB - som følge af de nye oplysninger omkring [klagerens] erhvervsaktivitet som underviser og som alternativ behandler - havde behov for at revurdere helbredsmæssige situation. [Klageren] blev i den forbindelse oplyst, at udbetaling udover den 1. juli 2017 ville blive sat i bero på en vurdering af de oplysninger, som SEB modtog omkring hans helbredstilstand ved udfyldelse af de medsendte skemaer.

SEB modtog skemaerne 'Opfølgning på tab af erhvervsevne', jf. bilag 13, og 'Din funktionsevne i hverdagen', jf. bilag 14, begge (delvist) udfyldt og dateret 28. maj 2017. I førstnævnte skema, som alene er delvist udfyldt, har [klageren] bl.a. oplyst, at han arbejder 4 1/2-5 timer om ugen, og at han er kasserer i [en forening for alternativ behandling], hvor han styrer regnskabet, jf. bilag 13. Af funktionsskemaet fremgår det, at [klageren] ikke kan klatre på stiger, da han er usikker og har problemer med balancen, samt at han kun i mindre grad kan gå på trapper, bøje sig fremover, bøje sig til siden, ligge på knæ, sidde på hug, strække armene over skuldrene og løfte noget over skuldrene, jf. bilag 14. Derudover har [klageren] oplyst følgende omkring sin helbredstilstand og funktionsbegrænsninger:

'…

2. Daglig bevægelighed

Gå på ujævnt underlag/terræn - *Nej. I mindre grad. Det kræver koncentration.*

3. Daglige aktiviteter

Beskriv eventuelle problemer med huslige aktiviteter, som er opstået som følge af skaden (f.eks. opvask, støvsugning, gulvvask, indkøb, havearbejde) - *Opgaverne bliver udført men det tager lang tid. Hvis man sammenligner mine smerter med grim, gul og rød, så er lampen aldrig grøn, men gul og den bliver hurtig rød.*

5. Andet

…

Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner: - *Jeg bruger en del tid på at planlægge, så mine gøremål passer til min formåen. Ofte må planerne ændres/rykkes*

Har skaden/sygdommen påvirket psykisk? *Oplever du tristhed, nedsat hukommelse, nedsat koncentration eller træthed? - Prøver at leve med det 24 år siden.*

Hukommelse og koncentrationen er ikke god. Bl.a. derfor planlægning. Bliver hurtig træt.

Øvrige oplysninger af betydning for din funktionsevne? - *Efter bedste evne holder jeg mig i gang. Gør de daglige gøremål, går ture, læser osv.*

4. Gener

Er dine gener/smerter konstante? - *Ja. Nakkespændinger, tinnitus, rygsmerter især mellem skulderblade og lænd. Ondt i hofte og knæ. Lampen er altid gul. Bliver nemt rød*

…

Hvad er dine egne forventninger til fremtiden? - *Jeg tager en dag af gangen. Har heldigvis et lyst sind og gå på mod, men bliver nød til at lægge små planer/ændringer hele tiden. Når jeg er med derude hvor de andre er, så kræver det meget af mig. Og jeg kan kun lidt af gangen, så tiltager spændinger og smerter med efterfølgende ro og hvile.'*

De ovenfor anførte oplysninger er fremsendt til brug for SEBs vurdering af [klagerens] erhvervsevne og dermed som en del af grundlaget for den fortsatte bevilling af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse under aftalenr. … samt bevilling af præmiefritagelse under aftalenummer ...

Det skal derudover fremhæves, at det af de foreliggende lægelige akter fremgår, at de objektive gener er begrænsede, og at der er fundet normale neurologiske forhold.

2.3 Grundlaget for SEBs ophævelse af forsikringerne

På foranledning af [klagerens] opfordring (2) kan indledningsvis oplyses, at SEB, i sager hvor der opstår mistanke om, at en forsikringstagers erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettiget omfang, indleder undersøgelser af forholdet med henblik på at afdække, hvorvidt der er tale om en begrundet mistanke. På denne baggrund træffer SEB beslutning om, hvorvidt der er grundlag for enten at forsætte eller ophøre med at yde forsikringsdækning. I sager, hvor der derudover foreligger dokumentation for, at den pågældende forsikringstager bevidst har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne, vil SEB sædvanligvis ophæve forsikringsforholdet som følge af svig. Nærværende sag er én af de få sager, som SEB har af denne karakter.

Det skal i den forbindelse understreges, at ethvert undersøgelsesskridt, som SEB foretager som led i ovennævnte skadepolitik, altid sker i overensstemmelse med gældende lovgivning, de på området gældende regler om god skik samt det til enhver tid gældende branchekodeks.

Da SEB i forbindelse med en intern gennemgang af sagen konstaterede fik mistanke om, at [klagerens] erhvervsevne ikke var nedsat i dækningsberettigende grad, igangsatte SEB - i overensstemmelse med ovenfor anførte skadepolitik en nærmere undersøgelse af forholdet.

I den forbindelse indsamlede SEB et bredt udvalg af oplysninger, der viste, at [klagerens] oplysninger om omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne samt karakteren af hans klager er uforenelige med hans faktiske aktivitets- og funktionsniveau. Disse oplysninger er dokumenteret i form af observationsrapporter, videooptagelser, fotografier og øvrige oplysninger, og vil i et vist omfang blive gennemgået i det følgende, idet det samlede dokumentationsmateriale fremlægges (eller er fremlagt) som bilag i sagen.

2.3.1 *SEBs dokumentationsmateriale*
Overordnet gøres det gældende, at det foreliggende dokumentationsmateriale viser, at [klagerens] oplysninger omkring omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne samt karakteren af hans klager er uforenelige med hans faktiske aktivitets- og funktionsniveau. SEB har således konstateret, at [klagerens] erhvervsaktivitet er langt større end det til SEB oplyste, samt at [klageren] herudover har en meget aktiv hverdag, herunder ved udførelse af fysisk krævende og belastende fritidsaktiviteter.

Observationsrapporterne er fremlagt af [klageren] som bilag 17-19. Da rapporterne er fremlagt i sort-hvid, og billederne i bilag 17 og 19 derfor er meget utydelige, fremlægges observationsrapporterne samlet i farveprint som bilag E. Som bilag F fremlægges på USB-stik de tilhørende videoklip …. Som bilag G fremlægges en oversigt over de samlede observationer.

SEB har ved observationer foretaget i perioderne 26. - 27. januar 2017, 10. og 12. april 2017, 1. - 6. maj 2017 samt 8. - 11. maj 2017 konstateret, at Klageren] arbejder op mod 18 timer om ugen som instruktør i [klub]. Som bilag H fremlægges SEBs undersøgelser fra internettet, hvoraf Klageren]s beskæftigelse som instruktør også fremgår.

Udover instruktørbeskæftigelsen i [klubben] er [klageren] observeret at være meget fysisk aktiv med bl.a. at passe/rengøre sin båd (hvor han bl.a. klatrer på stige), udføre havearbejde (hvor han bl.a. løfter potter og krukker), køre med læs på lossepladsen (hvor han bl.a. bevæger sig helt upåvirket og i rask tempo), foretage indkøb af tunge varer, m.v. Derudover fremgår det, at [klageren] ubesværet har udført hårde fysiske opgaver i forbindelse med sin flytning til en ny bolig, herunder har han været med til at løfte en sofa.

Det skal endvidere fremhæves, at [klageren] den 3. maj 2017 er observeret, mens han handler i en tømrerhandel og læsser tunge varer ind i sin bil for dernæst at montere en ny postkasse foran sin bopæl. Montagearbejdet var særdeles fysisk anstrengende og belastende og pågik over flere timer. [Klageren] er under arbejdet observeret at ligge på jorden på begge sider, på ryggen, på maven og med ryggen bøjet i yderpositioner. Umiddelbart efter opsætningen af den nye postkasse er [klageren] samme dag observeret at nedtage den gamle postkasse, i hvilken forbindelse han med hele sin vægt - og flere pludselige hiv og ryk - får postkassen fri af jorden og fjernet.

SEB har desuden konstateret, at [klageren] den 6. maj 2017, hvor han ikke blev set af SEBs skadeskonsulent under observationen den pågældende dag, jf. bilag E, deltog i [kurser i alternativ behandling] i [by], hvoraf det fremgår, at kurset blev afholdt på den adresse, hvor [klageren] var observeret at opholde sig den 5. maj 2017, jf. bilag E.

[Klageren] anfører i udkastet til stævningen af 16. januar 2018, at SEB har observeret ham i en periode, hvor han har været ekstraordinært aktiv, bl.a. fordi [klageren] på daværende tidspunkt lige var flyttet og ekstraordinært havde to hold af 4-5 kursister oppe til prøve, og at de uger, SEB har observeret [klageren], ikke kan tages som udtryk for [klagerens] generelle erhvervsevne. SEB forstår dette som et udtryk for, at [klageren] er enig i, at det observerede aktivitets- og funktionsniveau i de pågældende uger dokumenterer, at [klagerens] erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3, men at det gøres gældende, at aktiviteten i de pågældende uger ikke er repræsentativ for [klagerens] generelle aktivitetsniveau.

Det bestrides som utroværdigt, at SEB skulle have observeret [klageren] i præcis de uger, hvor [klagerens] aktivitetsniveau var 'ekstraordinært'.

Det må have formodningen for sig, at de af SEB observerede uger tegner et retvisende billede af, hvad [klageren] er i stand til og ikke, at SEB helt tilfældigt skulle have ramt uger, hvor [klagerens] aktivitetsniveau er ekstraordinært højt. Det ses desuden ikke af observationerne, jf. bilag E, at [klageren] efter at have været ekstraordinært aktiv betaler prisen herfor, ligesom eventuelle variationer i generne ikke kommer til udtryk i det observerede aktivitetsniveau. Det skal i øvrigt bemærkes, at [klageren] i funktionsskemaet dateret den 28. maj 2017 har oplyst, at hans gener/smerter er konstante, jf. bilag 14.

Det funktions- og aktivitetsniveau, som [klageren] udviser på observationerne, jf. bilag E og F, understøtter, at [klageren] er i stand til at varetage et arbejde på mere end 1/3 af en fuldtidsstilling. Såfremt [klageren] er i stand til at udføre fysiske aktiviteter af den karakter, som fremgår af observationerne, samt herudover at varetage sin virksomhed som [alternativ behandler] og underviser på …, er hans generelle erhvervsevne ikke nedsat i dækningsberettigende grad. I den forbindelse bemærkes, at [klagerens] objektive gener ifølge de lægelige akter er begrænsede, hvilket stemmer overens med SEBs observationer af [klageren].

2.3.2 *SEBs ophævelse af forsikringerne*
Ovennævnte oplysninger er klart uforenelige - og i direkte modstrid - med de oplysninger om omfanget og karakteren af de gener, som [klageren] har givet SEB, og som skulle udgøre grundlaget for SEBs beslutning om fortsat bevilling af erhvervsevnetabsydelser samt præmiefritagelse. Der henvises bl.a. til [klagerens] oplysninger om, at han ikke kan ligge på knæ, bøje sig til siden, bøje sig fremover, strække armene over skuldrene og løfte tunge ting. Dertil kommer, at [klagerens] erhvervsaktivitet som instruktør i [klubben] er i modstrid med oplysningerne om, at han ikke har undervist siden april måned, hvor sæsonen som …. teoretiske del sluttede, og at han ikke længere er i stand til at …. Derudover er mange af de øvrige aktiviteter, som [klageren] er observeret at udføre, uforenelige med oplysningerne om, at han hurtigt bliver træt og smerteramt.

De ovenfor anførte oplysninger omkring SEBs observationer skal sammenholdes med oplysningerne om, at [klageren] - uden at informere SEB herom før i telefonsamtale af 18. maj 2017 - har gennemført en uddannelse som [alternativ behandler] og kostpilot, jf. bilag D. [Klageren] har opstartet egen klinik på sin bopæl, og i den forbindelse har Klageren] oprettet en hjemmeside, hvor

han reklamerer med virksomheden. Dette forhold er ikke i overensstemmelse med de afgivne oplysninger til SEB] om, at [alternativ behandling] alene er en hobby, og at [klageren] ikke gør reklame for sin [virksomhed].

Som bilag J fremlægges oplysninger fra internettet om [klagerens] virksomhed. Det er desuden uden betydning, hvilken relation [klageren] måtte have til sine kunder - det er stadig arbejde, som han er i stand til at udføre.

Tilsvarende har [klageren] ikke oplyst SEB om sit job som underviser på … i [virksomhed] og [virksomhed] før ved brev af 15. maj 2017, jf. bilag 10 - også på SEBs foranledning. Dette er på trods af, at Klageren] i forbindelse med SEBs fortsatte bevillinger er blevet oplyst om, at han omgående skal kontakte SEBs såfremt hans erhvervsevne bliver forbedret, jf. bilag B.

Der er intet i de oplysninger, som SEB er kommet i besiddelse af, som antyder, at [klageren] skulle have de anførte funktionsindskrænkninger med den virkning, at [klagerens] erhvervsevne skulle være reduceret med 2/3 eller mere, jf. forsikringsbetingelserne i bilag A.

[Klageren] har derfor forsømt sin forpligtelse til at give SEB sandfærdige oplysninger om sin erhvervsevne i forbindelse med SEBs revurdering af, om [klageren] fortsat er berettiget til bevilling af ydelser under pensionsforsikringerne. Subsidiært har [klageren] forsømt sin pligt til at orientere SEB om, at hans generelle erhvervsevne er forbedret og i et sådan omfang, at han ikke er berettiget til ydelser under forsikringerne.

SEB tog i ophævelsesbrevet af 11. juli 2017, jf. bilag 16, forbehold for at kræve allerede udbetalte ydelser tilbagebetalt. Dette forbehold fastholdes.

3 SAMMENFATTENDE ANBRINGENDER

Det gøres gældende, at det til enhver tid påhviler [klageren] at løfte bevisbyrden for, at han opfylder forsikringsbetingelserne for at være berettiget til erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse.

Det gøres gældende, at [klageren] ikke har løftet denne bevisbyrde. Det afgørende for, om [klagerens] generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget omfang, er, hvorvidt [klageren] med de rette skånehensyn måtte kunne varetage en stilling på mere end 1/3 af en fuldtidsstilling. Ud fra det foreliggende dokumentationsmateriale, jf. bilag E, F og G, og det forhold, at [klageren] har opstartet egen virksomhed, underviser i … op mod 18 timer om ugen og er kasserer i [forening for alternativ behandling], er det ikke dokumenteret, at [klageren] ikke ville kunne varetage en stilling på mere end 1/3 af en fuldtidsstilling

'Det gøres endvidere gældende, at SEB har løftet bevisbyrden for, at [klageren] har udvist svig overfor SEB ved at have afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne, og at SEB derfor var og er berettiget til at ophæve [klagerens] pensionsforsikring med aftalenr. … samt retten til præmiefritagelse under aftalenr. … med virkning fra den 1. august 2017."

I brev af 2074 2018 til nævnet har klagerens advokat bl.a. bemærket:

"Det gøres fra SEB's side gældende, at [klageren] har en meget aktiv hverdag med udførelse af fysisk krævende og belastende fritidsaktiviteter.

Det kan på ingen måde genkendes, som det fremgår af mit første indlæg, har man fra SEBs side overvåget [klageren] i en periode, hvor han flyttede fra et sted til et andet og af den grund var der nogle helt ekstraordinære og enkeltstående opgaver, som han måtte løse, men som jo på ingen måde siger noget om hans generelle daglige formåen.

Ligeledes er det misvisende at skrive, at [klageren] arbejdede 18 timer om ugen i [klubben]. Også her var der tale om en ekstraordinær situation, hvor flere hold skulle have afviklet deres prøver. Det er på ingen måde et aktivitetsniveau [klageren] kan magte flere uger i træk.

At flytte og have kursister oppe til prøver fastholdes at være ekstraordinært og det findes helt urimeligt at SEB vil ophøre med udbetaling af en forsikringsydelse, som [klageren] har modtaget siden 1993 på baggrund af hans aktivitetsniveau under så ekstraordinære omstændigheder.

Afgørende for udbetalingen er, om [klagerens] erhvervsevne varigt er nedsat i dækningsberettiget omfang og det er på ingen måde godtgjort SEB's side ikke skulle være tilfældet.

Det forekommer noget patetisk, at SEB gør gældende, at det ikke fremgår, at [klageren] efterfølgende må betale prisen, hvis han har haft for meget aktivitet. Disse dage holder han sig indendørs og formår stort set ingen ting. Det er lige præcist det, der er udfordringen ved overvågningssagerne. Forsikringsselskaberne får kun billeder de dage, hvor forsikringstageren har det nogenlunde. De kan af gode grunde ikke følge med ham hjem om aftenen og se, hvordan han falder udmattet om eller i hvilket omfang, der indtages smertestillende medicin med mere.

Skemaet, der er sendt til [klageren] er også noget firkantet. [Klageren] har oplyst, at hans gener er konstante. Dermed forstår han, at de er evigt til stede, men han bruger, som det også fremgår et billede på smerterne - nemlig billedet af et trafikfyr. Han er altid i gult felt, men det bliver nemt rødt, hvis han overanstrenger sig.

Det fremgår også af det udpluk af bilag 14, som SEB selv har medtaget i sit svarskrift side 5 - omkring generne skriver [klageren] således selv, at hans gener i form af spændinger og smerter tiltager, hvis han overbelaster sig selv. Dette fordrejer SEB også fuldstændigt midt på side 7 i sit svarskrift.

<u>Sammenfattende</u>
Det fastholdes, at [klageren] ikke på nogen måde bevidst har tilbageholdt oplysninger.

Hans indtægt fra undervisningen [virksomhed 1/virksomhed 2] har han oplyst om og de registreres som alt anden indtægt.

Tilsvarende har han valgt at oprette et CVR nummer i forhold til [de alternative behandlinger] - selv om hele [forløbet i alternativ behandling] har haft formål, at han selv skulle have det bedre, så vil han gerne hjælpe andre og det skal naturligvis gå ordentligt til og indberettes på lovlig vis. Havde han haft ønske om, at tilbageholde oplysninger, havde han aldrig ladet sig registrerer i CVR.

[Klageren] har siden 1995 fået udbetaling fra sin forsikring i SEB. Han er tilkendt pension i 1995 og har ikke siden været i stand til at tjene mere end 1/3 af hvad der er sædvanligt indenfor hans fag med hans anciennitet.

[Klageren] har arbejdet meget med sig selv og blandt andet via (alternativ behandling] har han fået værktøjer, han har stor gavn af. Ikke så han kan arbejde, men så han kan få en tålelig tilværelse.

Selv om han er tilkendt pension er [klageren] ikke død og han har selvfølgelig ret til et liv - også selvom han modtager ydelse fra PFA Pension. [Klageren] har en lille hund, han går ture med, han underviser som oplyst [i skole 1 og skole 2] og så har han stor interesse for alternativ behandling, fordi det har hjulpet ham.

Da [klageren] har modtaget forsikringsydelsen siden 1995 er det grundlæggende PFA, der skal bevise, at [klageren] ikke længere opfylder betingelserne for udbetaling. Den bevisbyrde mener jeg ikke, PFA har løftet.

Jeg skal i det hele henvise til det anførte i stævningsudkastet."

Heroverfor har selskabet i brev af 18/5 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Det fastholdes, at observationsmaterialet i sagen må betragtes som repræsentativt for [klagerens] erhvervsevne, og at der ikke som hævdet skulle være tale om et ekstraordinært aktivitetsniveau i lige præcis de dage, hvor SEB har observeret [klageren]. Det er dernæst uden betydning for SEBs vurdering af [klagerens] erhvervsevnetab, af hvilken årsag [klageren] har haft det pågældende observerede aktivitetsniveau. Det afgørende er, at [klageren] er i stand til at udføre de observerede aktiviteter i det observerende omfang og ikke, om [klageren] eventuelt ikke altid måtte have et sådan aktivitetsniveau.

[Klageren] anfører i sin replik af 20. april 2018, at [klageren] betaler prisen efterfølgende, hvis han har haft for meget aktivitet, og at han i disse dage opholder sig indendørs og stort set ingen ting formår.

Det bemærkes hertil, at [klageren] ingen af de observerede dage holder sig indendørs hele dagen, og i uge 18 og 19 er han observeret mange dage i træk at have en betydelig aktivitet, jf. bl.a. bilag G.

Uanset hvilken karakter og intensitet de oplyste konstante smerter har, dokumenterer det observerede materiale, at de konstante smerter, som [klageren] måtte have, ikke er aktivitetshindrende og dermed arbejdshindrende i et sådan omfang, at [klageren] ikke er i stand til at varetage et arbejde på mere end 1/3 af en fuldtidsstilling.

[Klageren] er af den opfattelse, at SEB fordrejer [klagerens] oplysninger om, at han har konstante smerter. SEB forstår ikke, hvad der nærmere ligger heri. Men det bestrides for en ordens skyld, at SEB skulle have fordrejet oplysninger fra [klageren].

[Klageren] anfører, at han med [uddannelsen inden for alternativ behandling], foruden at hjælpe sig selv, gerne vil hjælpe andre. Dette vidner også om, at [klageren] også selv anser sig i stand til at arbejde som [alternativ behandler]. Det er i den forbindelse irrelevant, om dette eventuelt måtte ske uden betaling.

Sluttelig bemærkes det, at det ikke er SEB, der skal godtgøre, at [klagerens] erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget omfang - denne bevisbyrde påhviler [klageren]. Der henvises til SEBs svarskrift af 26. februar 2018. SEB har bevisbyrden for, at [klageren] har udvist svig, og at SEBs ophævelse derfor er berettiget. Det fastholdes, at denne bevisbyrde er løftet."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Et uddrag gengives i det følgende.

I en ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 3/10 1994 er det bl.a. konkluderet:

"**KONKLUSION:**
[Gift chauffør i 30'erne], tidligere i det væsentlige rask. 9 års grundskoleuddannelse. Trafikuheld den 8.7.93, hvor han slåes over mod højre side af førerhuset og pådrager sig hjernerystelse med angiveligt bevidsthedstab. Snitsår i panden samt over venstre udvendige ankelkno og lille brudlinie i udvendige ankelkno. Har i efterforløbet været plaget af smerter højt i nakken og i baghovedet, strålende ud i højre skulderregion og bryst-ryggen. Specielt ved lange arbejdspas, hvor han har kørt op mod 3-4 uger i

Ved den objektive undersøgelse findes palpationsømhed højt cervicalt ind mod muskelfasterne i nakken og midt thoracalt, specielt på højre side samt palpationsømhed ud omkring højre skulderregion, men i øvrigt fuldstændig fri bevægelighed af nakke, ryg og høre skulder samt normale neurologiske forhold.
Efter mit skøn er der således moderate men efter UT den 8.7.93, som må tolkes som overanstrengelsessymptomer med smerter ved muskelfæsterne, specielt i nakkens midt på bryst-ryggen og omkring højre skulder. Forværres kraftigt ved længerevarende anstrengelse. Udover dette påvises ikke objektive forandringer.

Da generne forværres betydeligt i forbindelse med længerevarende og kraftig anstrengelse, kan det anbefales, at han omskoles til arbejde med kortere arbejdspas og mellemliggende hvileperioder. Det er nu mere end 1 år efter trafikuheldet, og tilstanden må skønnes stationær, men kan formentlig periodisk forbedres af fysioterapi."

Af en neuropsykologisk undersøgelse af 3/10 1998 fremgår det bl.a.:

"**Sammenfatning:**

…
Aktuelle ulykkestilfælde sker i [1990'erne] som følge af at modkørende bil tvinger skadelidte til at køre ud i rabatten, hvorefter lastbilen vælter. Han er bevidstløs og indbringes til sygehus. Der er ca. 2 timers anamsi. Han har pådraget sig en flænge i hovedet samt i benet.

Der er straks hovedpine og kvalme. Han forsøger i tiden efter at camouflere egne vanskeligheder, specielt den subjektive oplevede dårlige hukommelse, der initialt af skadelidte bliver tillagt de voldsomme smerter.

Der er endvidere tale om dårlig balance, samt forståelsesbesvær.

I fysisk henseende bliver han fortsat hurtigt træt, der er fortsat tidvis kvalme og øget behov for hvile. Der er tale om betydelig alkoholintolerane. Han er blevet støj- og lysoverfølsom og han har besvær med at klare daglige gøremål, hvor svigerforældrene har påtaget sig visse af skadelidtes huslige erhverv.

Der er klager over svækket koncentration, indlæring og hukommelse og besvær med at overskue samt planlægge. Han er psykisk ændret i form af let vakt irritabilitet og ændret adfærd, der tidvis svarer til en katastrofereaktion. Tilværelsen opleves som mere besværliggjort også på grund af, at han er nødt til at have hjælp af andre til daglige gøremål.

Der er foretaget diverse lægelige undersøgelser, hvor der formentlig ved en forglemmelse ikke er anført, at der har været tale om hukommelsesvanskeligheder.

Han er blevet arbejdsprøvet i [by], men var blot 1 time fysisk tilstede.

Han har modtaget mellemste helbredsbetinget førtidspension fra efteråret 1995.

Ved aktuelle neuropsykologiske testning ses en svækket visuel opmærksomhedsfunktion og let usikker hukommelse for sprogligt materiale, hvorimod øvrige testede funktioner findes upåfaldende.

Der forefindes ikke ved aktuelle erklæringsudfærdigelse lægelig eller sociale akter. Når disse fremkommer vil der ske en tilføjelse til aktuelle erklæring, såfremt dette giver anledning hertil.

Konklusion:
Skadelidte har ved ulykkestilfældet formentligt pådraget sig en piskesmældslæsion. Skadelidte har været bevidstløs i ca. 2 timer.

Skadelidte er fortsat præget af commotio-symptomer, men der er ikke tale om en demens tilstand.

Skadelidte har betydelige daglige men, jvf den indskrænkedelreducerede livsførelse.

Skadelidtes erhvervsevne findes nedsat og det må på længere sigt formodes at blive yderligere forværret."

I en neurokirurgisk speciallægeerklæring af 11/10 1998 er det bl.a. noteret:

"**Aktuelle klager:**

1. Konstante smerter i nakken, der dels stråler op i baghovedet og giver anledning til en hyppig trykkende hovedpine, dels udover begge skuldre og ud i begge arme, hænder og fingre, ledsaget af periodevise sovende fornemmelser, samt udstråling ned i bryst- og Lændehvirvelsøjlen. I brystregionen breder smerterne sig ud under højre skulderblad ledsaget af en næeunest brændende fornemmelse. Fra lænden stråler smerterne ud i højre ben, ud til alle tæer, ledsaget af styringsbesvær af benet.
   Disse smerter forværres, hvis skadelidte bliver belastet såvel fysisk som psykisk. Han kan maximalt sidde en 1 1/2time og stå i 5 min. Står eller sidder han i foroverbøjet stilling, kommer

der meget hurtigt en forværring i tilstanden. Søvnen er af og til afbrudt. Han kan gå ca. 1 km uden smerteforværring. Han har svært ved at løfte. Han angiver således, at han ikke er i stand til at løfte sin datter på 3 år, der vejer 15 kg.

2. Kognitive forstyrrelser. Skadelidte har siden ulykken bemærket, at han har meget svært ved at huske. Han må skrive alt op. Hertil føjer sig betydelig koncentrationsbesvær. Han har svært ved at koncentrere sig om at Læse en bog eller se TV. Der henvises iøvrigt til erklæring v/ neuropsykolog… (pkt.13 under lægelig dokumentation).
3. Mentale forstyrrelser i form af udtalt fono- og fotofobi. Han kan ikke følge med i en samtale, når flere mennesker er involveret heri. Han er emotionel instabil, farer nemt op. Der er en lettere alkoholintolerance og nedsat libido.
4. Konstant øresusen for begge ører (tinnitus).
   Hertil føjer sig anfaldsvis optrædende nautisk svimmelhed, der kommer ved stillingsskift specielt når han bøjer hovedet forover. Anfaldene varer fra 5 til 10 min. Han hørelse er i orden. Der henvises til pkt.12 under lægelig dokumentation.
5. Biddysfunktion ledsaget af smerter i tyggemuskulaturen. Der henvises til udtalelse … Der henvises til pkt.10 under lægelig dokumentation.
6. Tiltagende smerter i højre skulderled. Også dette henfører skadelidte til ulykken i 1993.

Aktuelle funktionsniveau:

Arbejde: Skadelidte har ikke været i arbejde siden 1. oktober 1994. I 1995 er han tilkendt mellemste helbredsbetinget førtidspension. Han angiver at han ikke er i stand til at udnytte den resterende erhvervsevne. Han har forsøgt sig som sælger af kosmetik og hudpleje i ca. 3 måneder.

Hjemmet: Skadelidte klarer den personlige hygiejne selv, samt hjælper til med let rengøring og med til at lave mad. Alt grovere arbejde i huset herunder vask af tøj, gulvvask, støvsugning, vinduespudsning klares af [ægtefællen]. Haven passes af en nabo.

Fritidsinteresser: Skadelidte har tidligere gået meget på jagt og fiskeri. Han har end videre … en del. Alt dette har han måtte opgive efter ulykken.

Objektivt:

Sundt, naturligt udseende svarende til alderen. Ernæringstilstanden godt middel. Psykisk virker han naturlig. Der er ingen aggraverende træk.

Hvirvelsøjlen (columna):

I halshvirvelsøjlen findes en normal bevægelse ved foroverbøjning, hvorimod bagudbøjningen er reduceret med ca. 1/3 del. Sidedrejningen til venstre er reduceret med 20 gr., til højre 10 gr. Sidebøjningerne er reduceret med knapt 1/3 del til begge sider. Der er positiv foramen kompressionstest pa højre side.

I halshvirvelsøjlen er der et udtalt facetledssyndrom, specielt nedadtil, fortsættende ned i brysthvirvelsøjlen til ca. 8. brysthvirvel.

I brysthvirvelsøjlen findes den normale krumning (kyfosen) affladiget. Løvrigt normale forhold.
I lændehvirvelsøjlen findes et normalt lændesvaj. Der er en let fixation nedadtil. Fingergulvafstanden er 25 cm.

Armene (overekstremiteterne):
Intet muskelsvind (atrofi) eller lammelser (elektive pareser). Der er normale dybe reflekser. Normal koordination. Der er nedsat følesans på venstre arm svarende til C.6-rodens innervationsområde.
Benene (underekstremiteterne):
Der er muskelsvind (atrofi) af m. dex. dig. breves. Der er ingen lammelser (elektive pareser). Den højre hælrefleks (achillessenereflexen) er afsvækket i forhold til den venstre. løvrigt normale dybe reflekser. Der er let styringsbesvær ved knæ-hælforsøg på højre side. Der er en højresidig positiv Laseque's prøve ved 60 gr.
Gangen er normal, han kan gå både på hæle og tæer. Der er en positiv Romberg's prøve.

Resume:
Det drejer sig om en [gift chauffør i 30'erne], der den 8. juli 1993 er involveret i et dramatisk færdselsuheld, idet han vælter med en stor lastbil med anhænger (42 tons). Han har langvarig glemsel (amnesi) efter ulykken, idet han først erindrer, da han ligger på skadestuen på [Hospital].

Han har været bevidstløs og har pådraget sig en flænge i panden. Det bemærkes, at en kollega, der kommer ham til hjælp, finder ham siddende i bunden af førerhuset rygende på en cigaret, hvilket skadelidte ikke selv kan erindre.

I efterforløbet har skadelidte typiske symptomer på en hjernerystelse.

Etter ulykken klager han over konstante smerter i nakken, der stråler op i baghovedet og giver anledning til en trykkende hovedpine. Smerter udover begge skuldre, ud i begge arme, mest i højre ledsaget af periodevise paræstesier i forgrene. Der er endvidere smerter langs bryst- og lændehvirvelsøjlen.

Fra den øvre del af brysthvirvelsøjlen stråler smerter ud under højre skulderblad ledsaget af brændende fornemmelser og fra lænden smerter ud i højre ben. gående ud i samtlige tæer.
Hertil tøjer sig en subjektiv fornemmelse af en række mentale og kognitive forstyrrelser. Der henvises til den neuropsykologiske undersøgelse v/…..

Konstant tinnitus og anfaldsvis optrædende nautisk svimmelhed samt biddysfunktion. Der henvises iøvrigt til undersøgelserne fra ørelægen og tandlægen

Skadelidte er bl.a.undersøgt med MR-scanning af hals- og brysthvirvelsøjlen, hvor der er påvist discusprotrusion udfor 4.og 5. hatsdiscus, samt fornylig en CT-scanning af lænden, der har vist slidgigtsforandringer samt discusfrembulinger (protrusioner) svarende til de 2 nederste lændedisci. Der er ikke påvist påvirkning af nerveredder eller rygmarv.

Skadelidte er forgæves forsøgt behandlet med kiropraktik, fysioterapi, massage, hypnotisør samt genoptræning under en indlæggelse på [sygehus] i [by] - alt uden effekt.

Arbejdsmæssigt er han ikke i stand til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Han er tilkendt mellemste helbredsbetinget førtidspension, hvilket for nylig er stadfæstet af [kommune]. Da kommunen angiveligt har indstillet ham til højeste pension er sagen anket til Den sociale Ankestyrelse.

Arbejdsskadestyrelsen har vurderet ment til 8% og erhvervsevnetabet til 50%. Denne afgørelse er nu anket.

Konklusion:

På basis af ovenstående kan det konkluderes, at

1 Skadelidte ved ulykken den 8. juli 1993 har pådraget sig en forvridning (distorsion) i hals- og brysthvirvelsøjlen der nu fem år efter ulykken er stationær. Samtidig pådrog han sig en hjernerystelse, hvorfra han fortsat har subjektive symptomer
2 Det ikke kan udelukkes, at de påviste protrusioner af 4. og 5. discus i halshvirvelsøjlen er opstået i forbindelse med ulykken. Ligeledes kan det ej heller udelukkes at de påviste protrusioner af de to nederste lændedisci er forårsaget af ulykken.
3 Skadelidte i forbindelse med ulykkestilfældet har pådraget sig en biddys-funktion og muligvis en påvirkning af det indre øre.
4 Skadelidtes symptomer i arme og højre ben ikke skyldes påvirkning af nerverødder bedømt ud fra de foreliggende billeddiagnostiske undersøgelser. Derimod er der klinisk tegn til påvirkning af C-6 roden på venstre side (Føleforstyrrelser) og af S-1 roden på højre side (afsvækket archillessenereflex og positiv Laseque' s prøve).
5. Skadelidte ved ulykken har pådraget sig et betydeligt men visende sig bl.a. ved en forringelse af skadelidtes hverdag og nedsatte formåen i hjemmet og i relation til familien.
6. Skadelidtes erhvervsevneforringelse er betragtelig og varig. Det har ikke været muligt at revalidere ham og han har selv forgæves forsøgt at udnytte en eventuel resterhvervsevne.
Det ansatte erhvervsevnetab på 50 % er efter min opfattelse for lavt jvfr. at han er tilkendt mellemste helbredsbetinget førtidspension og at han forud for ulykken var rask."

I et opfølgnings- og funktionsevneskema af 28/5 2017 til selskabet har klageren bl.a. oplyst, at han årligt har en bruttoindtægt på 42-50.000 kr., og at han er kassér i en forening for alternativ behandling. Det er videre angivet, at han ikke kan klatre på stiger, da han er usikker og har problemer med balancen. Han har videre anført, at han kun i mindre grad kan gå på trapper, kan bøje sig fremover eller til siden, sidde på hug, ligge på knæ, strække arme over skuldrene. Det er oplyst, at han til dels kan gå, sidde, stå, cykle, og køre bil, og at det er forskelligt hvor længe ad gangen.

Nævnets sekretariat har set de i sagen refererede videooptagelser af klageren og lyttet til lydfilen mellem klageren og selskabet, ligesom nævnet er blevet forelagt den indhentede observationsrapport samt referat af telefonsamtale med klageren den 18/5 2017.

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"**§ 1 Definition af invaliditet**

Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den Forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.
Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyntagen til dennes nuværende tilstand, dennes uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.

§ 2 Anmeldelse af invaliditet
Anmeldelse af invaliditet sker på en særlig blanket, der fås ved henvendelse til SEB. Blanketten udfyldes af forsikrede og den behandlende læge.

§ 3 Dokumentation
SEB kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder. SEB kan forlange de oplysninger, del anser for nødvendige til bedømmelse heraf.

§ 4 Præmiefritagelse respektive invaliderenters ikrafttræden og ophør
Præmiefritagelse respektive udbetaling af invaliderente får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder.
Er anmeldelsen sket senere end 6-måneders-dagen for invaliditetens indtræden, træder præmiefritagelsen respektive invaliderenten dog først i kraft på anmeldelsesdagen.
I særlige tilfælde kan præmiefritagelsen respektive udbetaling af invaliderente tilkendes med tilbagevirkende kraft dog maksimalt for 2 år fra anmeldelsesdagen.
Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for ydelserne ikke er tilstede, genoptages præmiebetalingen, og en påbegyndt udbetaling af invaliderente ophører.
…
21. Dækning ved tab af erhvervsevne
Forsikringen giver ret til erstatning, hvis den forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden nedsættes til mindst 1/3 af den fulde erhvervsevne som følge af helbredsforringelse (sygdom eller ulykkestilfælde), uden at dette skyldes forsæt.
Stk. 2.
Forsikringen dækker aldrig tab af erhvervsevne, hvis der ikke ved en lægelig undersøgelse kan påvises objektive tegn på tilstedeværelsen af men eller sygdom (forsikringen dækker således aldrig, hvor der f.eks. alene er tale om subjektive klager over smerter, gener og lignende).

§ 22. Definition på tab af erhvervsevne
Tab af erhvervsevne foreligger, når den forsikrede af helbredsmæssige årsager ikke længere er i stand til - bedømt under hensyntagen til den forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.
Stk. 2.
Der er således tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv, man med rimelighed kan forlange, forsikrede skal påtage sig - herunder også erhverv, som eventuelt måtte forudsætte omskoling. Der er ikke ret til præmiefritagelse, hvis forsikrede anses for egnet til omskoling, og det efter endt omskoling må antages, at forsikrede efter omskoling vil kunne oppebære 1/3 af den indtjening beskrevet i stk. 1.
Stk. 3.

Ved vurderingen af om der foreligger erhvervsevnetab, der berettiger til erstatning, lægges der vægt på både omfanget af helbredsforringelsen, og om der er en indtægtsnedgang på 2/3 af den indtjening, der er beskrevet i stk. 1. Vurderes helbredsforringelsen ikke at medføre et erhvervsevnetab på mindst 2/3, eller er indtjeningen ikke nedsat med mindst 213, er der ikke ret til erstatning.
Ved beregningen af den i stk. 1 nævnte indtjening indgår eventuelle offentlige tilskud og lignende, som den forsikrede direkte eller indirekte er eller kan være berettiget til at modtage som led i en hel eller delvis forbliven på arbejdsmarkedet som selvstændig eller ansat.
Stk. 4.
Den omstændighed, at der tilkendes den forsikrede en pensionslignende ydelse fra det offentlige, giver ikke ret til erstatning.
…
§ 25. Udmåling at erstatning for tab af erhvervsevne
Der udbetales erstatning for tab af erhvervsevne som følge af helbredsforringelse efter følgende regler:
Hvis erhvervsevnen nedsættes til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne, ydes der fuld præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne, medmindre andet fremgår af dækningsbeviset.
Stk. 2.
Hvis erhvervsevnen ikke er nedsat til mindst 1/3 af den fulde erhvervsevne, er der ikke ret til præmiefritagelse.
Stk. 3.
Ovenstående bestemmelser om præmiefritagelse gælder eventuelle øvrige dækninger omfattet af dækningsbeviset, medmindre andet fremgår af forsikringsbetingelserne eller dækningsbeviset.
…
§ 28. Ophør af præmiefritagelse
Ret til præmiefritagelse ophører altid på forsikringens udløbsdato eller på datoen for forsikredes død.
Stk. 2. Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for præmiefritagelse ikke længere er til stede, genoptages præmiebetalingen."

Nævnet udtaler:

Klageren var den 8/7 1993 udsat for en arbejdsulykke, da han forulykkede i sin lastbil og blandt andet pådrog sig en forvridning af nakken. Han forsøgte at genoptage arbejdet, men blev senere afskediget, og den 31/10 1995 blev han tilkendt mellemste førtidspension. Han har modtaget helbredsbetingede ydelser i perioden fra den 1/7 1995 til 31/7 2017. Han kræver fortsat udbetaling af ydelser og har anført, at hans tilstand ikke har ændret sig væsentligt, men at han har lært at leve med sine begrænsninger.

Selskabet har anført, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad, og at selskabet har været berettiget til at bringe dækningen til ophør fra 1/8 2017. Selskabet har endvidere anført, at det har taget forbehold for at fremsætte krav om tilbagebetaling af klage-

rens ydelser. Selskabet har tillige anført, at det har ophævet klagerens forsikringer pr. 1/8 2017, idet klageren bevidst har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne.

Det fremgår af sagen, at klagerens ulykke også har været behandlet som en arbejdsskadesag, og at hans méngrad af Arbejdsskadestyrelsen (Nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) er vurderet til 20 %, og erhvervsevnetabet til 65 %.

I en erklæring af 3/10 1994 fra en speciallæge i ortopædkirurgi er det blandt andet noteret, at der ved undersøgelse af klageren er fundet palpationsømhed højt i nakken ind mod muskelfæsterne i nakken og midt på brystryggen, specielt på højre side samt palpationsømhed ud omkring højre skulderregion. Der er i øvrigt fundet fri bevægelighed af nakke, ryg og højre skulder samt normale neurologiske forhold. Det er anført, at symptomerne forværres kraftigt ved længerevarende anstrengelse.

Af en neurologisk undersøgelse af 3/10 1998 fra en speciallæge i neuropsykologi fremgår det blandt andet, at der ved neuropsykologisk testning ses en svækket visuel opmærksomhedsfunktion og let usikker hukommelse for sprogligt materiale, hvorimod øvrige testede funktioner findes upåfaldende. Det konkluderes, at klageren ved ulykken formentlig har pådraget sig en piskesmældslæsion, og at han fortsat er præget af commotio-symptomer, men at der ikke er tale om en demens tilstand.

I en neurokirurgisk erklæring af 11/10 1998 fra en speciallæge i neurokirurgi er det blandt andet noteret, at klageren har konstante smerter i nakken, der stråler op i baghovedet og giver anledning til en trykkende hovedpine. Han har desuden smerter udover begge skuldre, ud i begge arme, mest i højre, ledsaget af periodevise paræstesier i fingrene. Der er endvidere smerter langs bryst- og lændehvirvelsøjlen. Fra den øvre del af brysthvirvelsøjlen stråler smerter ud i højre skulderblad, ledsaget af brændende fornemmelser og fra lænden smerter ud i højre ben, ledsaget af styringsbesvær af benet. Herudover har klageren en række mentale og kognitive gener i form af hukommelse- og koncentrationsbesvær. Klageren lider desuden af

anfaldsvis svimmelhed, der kommer ved stillingsskift, specielt hvis han bøjer hovedet forover. Det er anført, at "skadelidte er bl.a. undersøgt med MR-scanning af hals- og brysthvirvelsøjlen, hvor der er påvist discusprotrusion udfor 4. og 5. halsdiscus, samt for nylig en CT-scanning af lænden, der har vist slidgigtsforandringer samt discusfrembulinger (protrusioner) svarende til de 2 nederste læn dedisci. Der er ikke påvist påvirkning af nerverødder eller rygmarv". Det konkluderes, at klageren ved ulykken har pådraget sig en forvridning i hals- og brysthvirvelsøjlen.

I en telefonsamtale med selskabets medarbejder den 18/5 2017 oplyste klageren blandt andet, at han underviste i teori, hvor han havde tre moduler 2 gange om ugen. Undervisningen omfattede i alt 72 moduler med start i efterårsferien og afslutning i foråret (marts måned). Han oplyste videre, at han tidligere selv havde udøvet aktiviteten, men måtte sige fra pga. smerter. Endvidere oplyste han, at han havde taget en uddannelse inden for alternativ behandling i november 2016, men at han kun praktiserede det på hobbyplan og alene var registreret alternativ behandler på grund af skattemæssige forhold. Han oplyste, at han ikke reklamerede med det, og at han havde omkring 2-3 patienter om måneden, som var bekendte. Han oplyste desuden, at han havde brug for meget ro og hvile, og at han fik tinnitus samt spændinger i hoved og nakke, hvis ikke han passede på.

I et opfølgnings- og funktionsevneskema af 28/5 2017 har klageren blandt andet oplyst, at hans helbredstilstand er uændret. Klageren har oplyst, at han arbejder 4 ½ - 5 timer om ugen, og at han er kasserer i en forening, hvor han styrer regnskabet. I funktionsevneskemaet har klageren blandt andet oplyst, at han ikke kan klatre på stiger. Han kan kun i begrænset omfang gå på trapper, bøje sig fremover, til siden, ligge på knæ eller sidde på hug, samt strække armene over skuldrene eller løfte noget over skulderhøjde, da det er belastende, og han bliver hurtig træt. Han har desuden oplyst, at han kun kan løfte meget lidt.

Selskabet har foretaget observationer af klageren i perioden fra den 26/1 til den 27/1 2017, og den 10/4 og den 12/4 2017 samt perioden fra den 1/5 til den 6/5 2017 og den 8/5 til den 11/5 2017. Det er beskrevet, at klageren i perioden blandt andet er blevet set montere en postkasse, og at han under arbejdet skiftevis sidder på knæ, ligger på jorden på begge sider, på ryggen, på

maven og med ryggen bøjet i yderpositioner. Umiddelbart herefter er klageren set nedtage den gamle postkasse, i hvilken forbindelse han med hele sin vægt – og med flere kraftige hiv og ryk – får postkassen trukket op af jorden og fjernet. Den 8., 9., 10. og 11/5 er klageren blandt andet blevet set, hvor han instruerede op til flere hold elever. De pågældende dage blev klageren samlet set undervise i 17 timer og 57 minutter. Selskabet har endvidere oplyst, at en søgning på internettet har vist, at klageren har oprettet en hjemmeside, hvor han tilbyder behandling med alternativ behandling.

Klagerens advokat har anført, at selskabet har observeret klageren i en periode, hvor han har været ekstraordinært aktiv, blandt andet fordi klageren netop var flyttet, og fordi klageren havde to hold af 4-5 kursister oppe til prøve, og at observationerne derfor ikke kan tages som udtryk for klagerens generelle erhvervsevne.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har standset dækningen for tab af erhvervsevne pr. 1/8 2017.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem på den ene side klagerens oplysninger om, hvad han er i stand til i telefonsamtalen med selskabets medarbejder den 18/5 2017 samt i opfølgnings- og funktionsevneskema af 28/5 2017, og på den anden side det fremlagte videomateriale og observationsrapporten. Nævnet har også lagt vægt på, at der ved de lægelige undersøgelser er fundet beskedne objektive gener, og at der er fundet normale neurologiske forhold.

Nævnet finder, at klageren har bragt sig selv i en bevismæssig vanskelig position, og at han efter en samlet vurdering af sagens oplysninger ikke har bevist, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/8 2017.

<u>Ophævelse af forsikringsdækningerne</u>

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har ophævet klagerens forsikringsdækninger pr. 1/8 2017 med hensyn til erhvervsevnetabsdæk-

ning, da klageren væsentligt har tilsidesat sine kontraktsretlige forpligtelser over for selskabet – herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand